

dan is-sugġett?

La darba l-kittieba jtwieldu u le jsiru—sahansitra jekk il-il-hajra għall-kitba tkun il-qligh tal-flus!—hi haġa ċara li f'kull art il-perċentaġġ tal-kittieba hu żgħir: għalhekk f'nazzjon hekk żgħira' bhal din ma jistax ikun li l-għadd tal-kittieba kbar jilhaq aktar minn tnejn jew tlieta f'kull generazzjoni. Meta nazzjon għa jkollha letteratura, ma jimpurtax (forsi) wisq jekk ikunu ippubblikati għadd ta' xoghlijiet ta' siwi letterarju mhux kbir u li biż-żmien imutu, imma fil-kas tagħna ahna rridu nħawlu fl-ilsien Malti u fl-iqsar żmien possibbli xit'a letterarja li tagħti frott bmin.

Dan ma jistax isir jekk irridu li l-frott ikun magħmul minn xoghlijiet originali ta' kittieba Maltin biss: għalhekk jien irressaq dan is-suggeriment—li l-kotba klassiċi jkunu maqluba għall-Malti kemm jista' ikun bla telf ta' żmien; bis-saħħa t'hekk il-Maltin kollha u ta' kull klassi jkunu jistgħu jaqraw dawk il-kotba letterarji li bhalissa jistgħu jtiegħmu l-benna tagħhom dawk biss li jaqrawhom fi traduzzjoni Ingliża jonkella li jafu bl-ilsien li bih huma miktuba dawk il-klassiċi.

Hawn nixtieq ingħid li "Lamb's Tales from Shakespeare" maqlubin għall-Malti kienu sejrin jidhru fl-1940 li ma kienx imħabba l-gwerra. billi żewġ kittieba Maltin magħrufa kienu ittraduċew bejniethom dak ix-xogħol li kien kważi lest għal kol-iox f'dik is-sena. Nittama li issa, billi l-qagħda tad-dinja tbid-let, din il-ħidma tagħhom, tassew ta' min ifaħħarha, ma ddumx na tara d-dawl.

Il-fehma tiegħi hi li l-"Għaqda tal-Kittieba tal-Malti" gġie-ghel lil kull imsieheb Malti jaqleb f'islienu, jew waħdu, jonkella fimmkien ma' haddiehor. ktieb kull 12-il xahar. B'dan il-mod fi żmien sena kollna maqlubin għall-Malti xi 50 ktieb klassiku, li magħhom jidiedu wkoll dawk ix-xoghlijiet originali li l-kittieba Maltin ikollhom hila jiproduċu; fl-istess hin ix-xogħol ta' traduzzjoni ta' l-aqwa kittieba tad-dinja jservi lill-imseħbin ta' taħriġ fl-istil u fl-mod kif ifissru ruħhom u b'hekk ikunilhom ta' għid kbir kulturali. Sabiex xogħol letterarju ma jkunx tradott darbtejn (haġa li tisser telf ta' żmien) jiena nissuggerixxi li l-"Għaqda" tagħmel lista ta' klassiċi miktubin fi proża (bħalma huma l-kotba ta' Dickens, Scott, Hardy, eċċ., "I Promessi sposi" tal-Manzoni, id-"Don Quixote" ta' Cervantes, eċċ., eċċ.) u tqabbad lill-imsieħba tagħha jittraduċuhom skond il-hila li

huma għandhom fl-ilsien li fih huma miktuba dawk l-opri: b'dan il-mod ma jsirx hala ta' żmien billi ebda ktieb ma jkun bla hsieb ta' xejn magħżul għat-traduzzjoni minn aktar minn imsieheb wiehed.

Ma għandu jkun hemm ebda filas—bi flus jew b'xi mod ieħor—imbarra s-sodisfazzjon li wiehed iħoss meta jwettaq biċċa xogħol tassew ta' min jagħmilha — iżda l-Gvern għandu jkun imhejji jilqa' fuq spallejh l-ispejjeż tal-pubblikazzjoni u jmissu jgassam dan ix-xogħol fost l-istampaturi kollha ta' Malta sabiex dawn jieħdu sehem mhux biss mill-qligh iżda wkoll fil-ġieħ li jgħinu sabiex tinholq letteratura kulturali fl-ilsien Malti.

Forsi ma tkunx haġa barra minn lokha jekk inżid ingħid li jiena qliebt mill-Germaniż għall-Malti opra klassika miktuba għat-tfal, iżda billi jiena minn Maltija, ix-xogħol tiegħi, qabel ma jkun ippubblikat, irid ikun mifli minn kittieb Malti li jinqala' għalhekk.

Tiegħek,

MAY BUTCHER.

24, Triq Amery,

Sieħba Akkademika tal-"Għaqda

Tas-Sieħma 4 ta' Luġu, 1945.

tal-Kittieba tal-Malti"

LIL DUN ANTON MIFSUD

Ta' DUN KARM

Hemm it-trieq tas-Salib, ħarxa, ġeblija
Fejn ilellex ward okejken bil-mijiet.
U tittajjar il-friefet f'dik id-dija
U tal-għasel tipaxxa bil-ħlewwiet.

Hemm it-trieq tal-Pjaċir, watja, xemxija
Fejn jixxeblek l-gholliq ma' xi wardiet.
Tielgħa ma' ġenb il-gholja tat-tbatija,
Hamra bid-demmi ta' nies li minnha għaddiet.

Int għażilt din ta' l-aħħar, għaliex Alla
Sejjahlek hawn, u int wegibt għas-sejħa:
Fuq tamietek il-um tiddi l-Qawsalla.

(Oh kieku d-dinja tidhol fis-santwarju
Tar-Ruħ u tara fehmtek kemm hi sbejħa!
Il-Hena jwarrad biss fuq il-Kalvarju.